

05-03/28.09.20, 05

SKUPŠTINA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA			
Primljeno	Org. jed.	Prilog	Priglasnost
28.09.2020.			
01-30-12669-2/20			

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Skupština Zeničko-dobojskog kantona
Predsjedavajući Skupštine
ZENICA

Zenica, 28.09.2020.

Vaš znak:

Naš znak: 15-03-02-82/20

Predmet: Informacija o materijalnom, kadrovskom i finansijskom stanju Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, dostavlja se

Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 24. sjednici održanoj dana 28.07.2020. godine, je Zaključkom broj: 01-30-12669/20, prihvatila Izvještaj o radu Nadzornog odbora Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu.

Na istoj sjednici, donesen je i Zaključak broj: 01-30-12669-1/20, kojim se tač.1. navedenog Zaključka, zadužuje Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona da Skupštini Zeničko-dobojskog kantona dostavi u što kraćem roku, cjelovitu Informaciju o materijalnom, kadrovskom i finansijskom stanju u Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, sa, kako se navodi, posebnim akcentom na okončane postupke privatizacije i one koji su još uvijek u toku pred Agencijom i drugim nadležnim organima.

U vezi sa navedenim, temeljem citiranog Zaključka Skupštine, u prilogu se dostavlja tražena Informacija, koja je prosljeđena i na Vašu e-mail adresu. Izvjestilac po predmetnoj Informaciji, koja će se razmatrati na sjednici Skupštine Kantona, bit će Ahmet Begagić, direktor Agencije.

S poštovanjem!

Prilog: Naveden

CO: 1x Naslov

1x Stručna služba Skupštine

2x a/a

DIREKTOR

Ahmet Begagić

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENICA-DOBOJ CANTON
AGENCY FOR PRIVATIZATION
OF ZENICA-DOBOJ CANTON

INFORMACIJA
O MATERIJALNOM, KADROVSKOM I FINANSIJSKOM STANJU
AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Zenica, septembar/rujan 2020. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	3
1. KADROVSKA OSPOSOBLJENOST	4
2. MATERIJALNA OSPOSOBLJENOST	5
3. FINANSIJSKA OSPOSOBLJENOST	5
4. PRIVATIZACIJSKI AMBIJENT	5
5. EFEKTI PROCESA PRIVATIZACIJE	7
6. RASPORED PRIHODA OD PRODAJE DRŽAVNOG KAPITALA	10
7. TRENUTNO STANJE	13
8. SUDSKI POSTUPCI U TOKU	14
9. PRETHODNI ZAKLJUČCI SKUPŠTINE KANTONA	16
10. PRIJEDLOG MJERA POBOLJŠANJA STANJA	16

UVODNE NAPOMENE

Na 24. sjednici Skupštine Zeničko-dobojskog Kantona, održanoj 28.07.2020. godine, a nakon donošenja Zaključka o prihvatanju Izvještaja Nadzornog odbora Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, donesen je Zaključak broj: 01-30-12669-1/20, kojim „*Skupština Zeničko-dobojskog kantona zadužuje Agenciju da Skupštini Kantona, u što kraćem roku, dostavi cjelovitu informaciju o materijalnom, kadrovskom i finansijskom stanju u Agenciji, sa posebnim akcentom na okončane postupke privatizacije i one koji su još uvijek u toku pred Agencijom i drugim nadležnim organima.*“

Osim toga, istim Zaključkom „*Skupština Kantona je zadužila poslanike sa područja Zeničko-dobojskog kantona koji su poslanici u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH i delegate u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH iz Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, da pokrenu inicijativu pred federalnim Parlamentom za izmjene i dopune federalnog Zakona o Agenciji za privatizaciju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 18/96, 2/02 i 110/12) u smislu stvaranja pravnih pretpostavki za ukidanje kantonalnih agencija za privatizaciju ili njihovog drugačijeg pravnog statusa kroz regulisanja pitanja koja su nadležnosti istih pri federalnoj Agenciji ili odgovarajućih kantonalnih organa uprave.*“

Značaj privatizacije upućuje na potrebu ocjene dosadašnjih rezultata i uslova u kojima se proces do sada odvijao, odnosno mjera koje bi trebalo poduzeti u cilju poboljšanja ambijenta za investiranje i privatizaciju i s tim u vezi inicirati izmjene zakonskih propisa iz oblasti privatizacije u odnosu na postojeću organizaciju nosioca privatizacijskih postupaka. Za definisanje daljih radnji, a shodno navedenom Zaključku Skupštine, izvršena je analiza cjelokupnog toka privatizacije državnog kapitala u preduzećima iz nadležnosti Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, kao i prodaje imovine preduzeća sa državnim kapitalom u strukturi ukupnog kapitala, počev od njenog osnivanja 1997. godine, na osnovu koje analize je sačinjena ova Informacija.

Informacijom, čiji sadržaj je usklađen sa gore navedenim Zaključkom Skupštine Kantona, su obuhvaćene bitne aktivnosti Agencije vezane za poslove provođenje postupka privatizacije, kao i aktivnosti vezane za posljedice provedenih postupaka privatizacije.

Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona osnovana je Zakonom o Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 4/97, 15/97, 6/01, 8/10 i 15/17), kojim Zakonom je uređen njen pravni položaj, sjedište, djelatnost, nadležnost, upravljanje, rukovođenje i finansiranje. Shodno odredbama člana 2. navedenog Zakona, Agencija ima status pravnog lica i predstavlja specijaliziranu organizaciju Zeničko-dobojskog kantona i otpočela sa radom početkom 1998. godine.

Uz činjenicu, da se generalna politika u vezi privatizacije donosi na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, kao i da prema uspostavljenoj legislativi na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, kantonalne agencije, njih 10 na nivou svakog kantona, te Agencija za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine na nivou Federacije BiH, nemaju značajnog udjela u njenom utvrđivanju, Agencija provodi politiku u skladu sa postojećim zakonskim i podzakonskim rješenjima.

Djelatnost Agencije je obavljanje stručnih i drugih poslova u vezi s privatizacijom. Temeljem odredaba člana 6. navedenog Zakona, Agencija vrši odobravanje, sprovođenje, organizovanje, nadziranje i podsticanje privatizacije preduzeća sa prostora Zeničko-dobojskog kantona u njenoj nadležnosti.

U vezi sa privatizacijom preduzeća, odredbama stava 2. istog člana, taksativno su nabrojana ovlaštenja Agencije, među kojima, su odobravanje programa privatizacije i početnog bilansa stanja, odlučivanje o načinu i sprovođenju postupka privatizacije, utvrđivanje povoljnijih uslova prodaje i plaćanja za preduzeća koja se ne privatiziraju saglasno načinu i uslovima određenim kod odobravanja programa privatizacije.

Prilikom izrade ove Informacije prvenstveni cilj bio je ispoštovati Zaključak Skupštine Kantona, te, imajući u vidu njenu osnovnu funkciju, pružiti dovoljno tačnih i kvalitetnih podataka za odlučivanje i donošenje zaključaka o daljem upravljanju procesom i tokom privatizacije.

U tom smislu, cijenimo da će Informacija, kao rezultat procesiranja i organiziranja raspoloživih podataka nadograditi znanje o dosadašnjem toku privatizacije i ispuniti svoju svrhu, odnosno dati argumente za izmjene važećeg Zakona o Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona.

Na početku daje se kratki pregled aktuelnog stanja osposobljenosti Agencije, kao preduslova za kvalitetno i pravovremeno obavljanje poslova i aktivnosti iz svoje nadležnosti. U nastavku Informacije analiziran je ambijent u kojem se odvijao proces privatizacije, te prezentirani kvantitativni i kvalitativni podaci o efektima privatizacije, pregled trenutnog stanja o preostalom državnom kapitalu za privatizaciju, kao i stanje sudskih i upravnih sporova.

Na kraju prezentirani su dosadašnji zaključci Skupštine Zeničko-dobojskog kantona vezani za razmatranje informacija o radu Agencije, te dat prijedlog zaključaka u cilju daljeg pravca djelovanja Agencije.

Ne treba posebno naglašavati da je drugi dio Zaključka Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, koji zadužuje poslanike i delegate iz Zeničko-dobojskog kantona da pokrenu inicijativu na izmjene zakonskih propisa na reorganizaciji sadašnje organizacije agencija za privatizaciju na području Federacije Bosne i Hercegovine, jedini mogući način kojim se može uticati na postojeće stanje, koje ne odgovara niti samim agencijama, niti njihovim osnivačima.

Napominjemo da je slična situacija i u drugim kantonalnim agencijama, a aktivnosti koje je pokušala realizovati Agencija za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine u smislu reorganizacije i novog ustroja kantonalnih agencija nisu se realizovale. Nemamo informacija da se sada na nivou Federacije Bosne i Hercegovine vode aktivnosti u vezi reorganizacije kantonalnih agencija. Neke od ideja, kao na primjer u Kantonu Sarajevo, da Agencija za privatizaciju preraste u odjel nekog od kantonalnih ministarstava, nisu zaživjele.

Poznato nam je da su pojedine agencije promijenile Zakon o agenciji za privatizaciju, u smislu proširenja djelatnosti, kao Agencija za privatizaciju Hercegovačko-neretvanskog kantona, koja je proširila djelatnost na javno privatno partnerstvo, a neke obavljaju pripreme za slične aktivnosti (Agencija za privatizaciju kantona Sarajevo pripremila je nešto slično, što je Vlada kantona Sarajevo usvojila, ali još nije bilo na Skupštini kantona). Status uposlenika nije regulisan na isti način tako npr. za razliku od ostalih, uposlenici Agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona i Agencije za privatizaciju Posavskog kantona imaju status državnih službenika.

1. KADROVSKA OSPOSOBLJENOST

U periodu intenzivnije privatizacije, 2001. do 2004. godine, Agencija je imala 23 uposlenika, a u skladu sa smanjenjem obima posla, odlaskom većeg broja uposlenika, zbog finansijskih problema u Agenciji i neizvjesnosti njene budućnosti, promjenom sistematizacije, broj uposlenika je smanjen na 16. Trenutno u Agenciji ima 8 uposlenika, sa daljom tendencijom pada broja uposlenika (prirodni odliv-penzionisanje), od čega je 4 Ž i 4 M (7 VSS i 1 SSS). Uposlenici Agencije nemaju status državnih službenika i namještenika. Prosječan radni staž uposlenika iznosi 30 godina, a prosječna starost je 56 godina. Dva diplomirana pravnika, uposlenika Agencije, nemaju položen pravosudni ispit, te se za sudske postupke vrijednosti iznad 50.000 KM (a to je najčešći slučaj), počev od januara 2016. godine, kada su stupile na snagu odedbe člana 301a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku-„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 98/2015, mora angažovati advokat, što stvara dodatne troškove. Može se konstatovati da, u postojećoj situaciji, kadrovska osposobljenost Agencije brojčano i strukturom (4 dipl.ek., od kojih 1 sa certifikatom samostalnog računovođe, 2 dipl.prav., 1 dipl. žurnalista i 1 SSS), iako bez ovlaštenog revizora, može odgovoriti poslovima i zadacima shodno nadležnosti i ovlaštenjima Agencije.

Treba napomenuti da postojeći broj uposlenika predstavlja optimalni minimum, jer se za provođenje određenih postupaka privatizacije, kako velike, tako i male, a u cilju postivanja propisanih procedura, moraju formirati komisije za provođenje, zapisničari, voditelji aukcije, tendera i neposredne pogodbe, odrediti lica za prijem ponuda, te bi eventualno dalje smanjenje broja uposlenika onemogućilo izvršavanje poslova iz osnovne djelatnosti Agencije.

Osim toga Agencija ima Upravni odbor od tri člana, koji upravlja njenim radom, a imenuje ga i razrješava Vlada Zeničko-dobojskog kantona. Nadzor zakonitosti rada i finansijskog poslovanja Agencije, kao organ Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, provodi Nadzorni odbor sa tri člana. Upravni i Nadzorni odbor Agencije, koji se plaćaju iz budžeta Agencije, najmanje jednom godišnje podnose izvještaj o svom radu Vladi, odnosno Skupštini Kantona.

2. MATERIJALNA OSPOSOBLJENOST

Možda najveći problem predstavlja sadašnja materijalna osposobljenost Agencije. Naime, postojeća oprema je u potpunosti amortizovana, što uz činjenicu da već osam godina nemamo službenog automobila i odgovarajuću informatičku podršku, predstavlja otežavajuće uslove za obavljanje aktivnosti. Kancelarijski prostor koji koristi Agencija je, zbog dugogodišnjeg zapuštanja u stanju neophodne potrebe sanacije, jer rasvjetna tijela, napukli zidovi, nefunkcionalne stolice, predstavljaju čak problem sigurnosnog karaktera. Osim toga nema uslova za bezbjedno i propisano arhiviranje obimne dokumentacije koja se mora trajno čuvati, a koja je često predmetom provjere raznih državnih organa i institucija (MUP-a, Tužilaštva, Finansijske policije, Agencije za reviziju privatizacije i drugo), kao i zahtjeva fizičkih i pravnih lica u smislu dostave određenih kopija akata ili informacija koje traže uvid u raspoloživu arhivu.

3. FINANSIJSKA OSPOSOBLJENOST

Zakonom o Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona utvrđeno je da se sredstva za osnivanje i poslovanje Agencije osiguravaju iz:

- budžeta Kantona,
- dijela novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća,
- naknade za usluge i
- drugih izvora.

U prethodnim godinama Agencija je imala ozbiljne finansijske probleme u smislu nesolventnosti i likvidnosti nastalih kao rezultat sudskih presuda negativnih po Agenciju, smanjenog obima poslova i nemogućnosti obavljanja poslova privatizacije zbog blokiranog računa Agencije i nedostupnosti sredstvima evikcije sa ESCROW računa, koja sredstva su ostvarena privatizacijom državnog kapitala preduzeća iz nadležnosti ove Agencije. U posljednje tri godine situacija je znatno povoljnija zahvaljujući provedenim postupcima male privatizacije, pozitivnim sudskim presudama u korist Agencije, angažovanjem sredstava sa ESCROW računa. Agencija je 2019. godine sanirala gubitke iz prethodnih godina, izmirila višemjesečne obaveze, između ostalog i obaveze prema uposlenicima-8 plata, te je sadašnja finansijska situacija stabilna i zadovoljavajuća. Međutim, situacija izazvana pandemijom korona virusa, već ima znatan uticaj na ostvarenje finansijskih projekcija za tekuću godinu, kako provedbu privatizacijskih postupaka, tako i na druge vrste prihoda, što će, procjenjujemo, znatno uticati na finansijsku situaciju u narednom periodu.

4. PRIVATIZACIJSKI AMBIJENT

Podsjećamo na postojanje problema koji su negativno određivali i određuju kvalitet i dinamiku procesa privatizacije na prostoru cijele Federacije Bosne i Hercegovine, pa tako i na području Zeničko-dobojskog kantona. To su, u najkraćem, karakteristike koncepta i zakonskog okvira privatizacije, ambijenta u kojem se provodi privatizacija, zatim, stanje same ponude (preduzeća za privatizaciju), i na kraju, karakteristike tražnje, odnosno stepen interesa kupaca za aktivno učešće u procesu privatizacije.

Od samog početka, proces privatizacije, i pored niza pokrenutih i okončanih aktivnosti, bio je suočen sa nizom prepreka na čijem otklanjanju nije bilo adekvatnog djelovanja. Kako bismo što

objektivnije sagledali dimenziju, prethodno pomenutih, limitirajućih faktora, neophodno je podsjetiti na postavljene ciljeve privatizacije koji su bili:

- 1) doprinos razvoju ekonomskih reformi i prelazak na institucije i mehanizme tržišne privrede,
- 2) izmirenje unutrašnjih dugova u F Bosne i Hercegovine,
- 3) povratak izgubljenih tržišta i uključivanje u međunarodno tržište kapitala i roba,
- 4) uvođenje u poslovanje tržišnih standarda i normi,
- 5) uvođenje novih tehnologija i savremene organizacije upravljanja kapitalom,
- 6) osiguranje prihoda državi i rasterećenje državnog budžeta,
- 7) priliv stranog kapitala za revitalizaciju privrede,
- 8) razvijanje konkurencije i otklanjanje monopola na tržištu roba i usluga,
- 9) doprinos novom zapošljavanju.

Transformacija državnog u privatni kapital, u periodu kada je započela, obilježena je posljedicama ratnih dešavanja, koja su rezultirala devastiranom privredom, a ostvarenje ciljeva planiranih brзом privatizacijom, kao doprinos razvoju ekonomskih reformi i prelazak na institucije i mehanizme tržišne privrede, bili su opterećeni brojnim limitirajućim faktorima.

Ukoliko pomenute probleme detaljnije klasifikujemo, susrećemo se nekim od najizraženijih negativnih faktora koji su uslovlili tok privatizacije u dosadašnjem periodu. To su:

a. Nepovoljan ambijent za investiranje i pokretanje biznisa

Zbog, još uvijek prisutne, pravne nesigurnosti (dugotrajnost, neprovođenje i netransparentnost stečajnog postupka, spori sudski procesi, sporo provođenje gruntovnih transakcija), odsustva aktivne socijalne politike-socijalna nesigurnost i slično, potencijalni investitori procjenjuju ulaganja nesigurnim i rizičnim, što ima za posljedicu nedovoljan interes za učešće u privatizaciji, što je direktno uticalo na dinamiku i kvalitet postignutih efekata.

b. Nekonkurentna ponuda

Glavni faktori nekonkurentnosti naših preduzeća su nagomilani dugovi prema državnim fondovima i uposlenicima, te višak uposlenih u firmama koje treba privatizirati, a koje u pravilu karakteriše i niska poslovna aktivnost, zastarjele tehnologije, izgubljena tržišta i poslovni partneri i sl.

c. Nepostojanje adekvatnih socijalnih programa

Koncept privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine, bitno je naglasiti, baziran je na iskustvima zemalja u tzv. „tranziciji“ koja su se željela preuzeti, ali istovremeno, i izbjeći, barem većinu negativnih efekata procesa privatizacije u pomenutim zemljama. Sve agencije za privatizaciju, pa tako i Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, susreće se, možemo slobodno reći, od samih početaka sa izraženim problemom socijalne nesigurnosti kategorije uposlenika, što je, opet, direktna ili indirektna posljedica tržišta i tržišne ekonomije, te neuređenih odnosa u ovom domenu. Iz tih razloga, konceptom je predviđena potreba kreiranja socijalne strategije i socijalnih programa kojim bi se anulirale ili umanjile posljedice procesa privatizacije, koji sa sobom neminovno povlači pitanje prava radnika, veliki broj nezaposlenih i td. Kao što je poznato, državna preduzeća koja su bila predmet privatizacije, zapošljavala su prevelik broj radnika. To je bio negativan uticaj na postupak privatizacije, u smislu privlačenja potencijalnih kvalitetnih kupaca. Nepostojanje socijalnih programa je u stvari opredjelilo da tokovi privatizacije idu u pravcu zadržavanja postojećih zaposlenih radnika, i možda ustupanje nekih drugih obaveza (u investiranja ili plan razvoja preduzeća) sa smanjenim efektom. Izvjesno je da će refleksije ovog problema biti prisutne i nakon okončanja procesa privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

d. Nepostojanje strategije privatizacije preduzeća iz sektora infrastrukture

Od strane Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine inicirana je potreba institucionalnog uređenja sektora infrastrukture, kao uslova za ulazak privatnog kapitala i donošenje akcionih planova restrukturiranja i privatizacije u svakom sektoru. Međutim, u toku proteklog perioda nije bilo, na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, utvrđenih opredjeljenja za privatizaciju preduzeća u ovom sektoru. Nepostojanje zakonskog definisanja javnog dobra i dobra u opštoj upotrebi, kao i Zaključak Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-34-14290/07 od 31.05.2007. godine, kojim je sugerisano Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona da obustavi aktivnosti na privatizaciji komunalnih preduzeća, dok se ne steknu zakonski uslovi, te „otpor“ Udruženja poslodavaca komunalne privrede Federacije BiH, takođe su zaustavili privatizaciju preduzeća iz komunalnog sektora. Treba istaći i da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Upravnog odbora Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine, nije usvojila novu Odluku o metodama, rokovima i nadležnoj agenciji za privatizaciju preduzeća iz oblasti veterinarske i komunalnih djelatnosti.

e. Neusaglašenost pravnog okvira

Privatizacijska praksa potvrdila je neusaglašenost Zakona o privatizaciji u Federaciji Bosne i Hercegovine, sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o obligacionim odnosima, te Zakona o izvršnom postupku. Dodatnu teškoću u okončanju pojedinih privatizacijskih predmeta, odnosno kontrolu ugovora predstavlja činjenica da su Pravilnik o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/05), i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 17/06) doneseni, 5-6 godina nakon potpisivanja prvih kupoprodajnih ugovora, što je otvorilo dilemu tretmana sredstava za investicije. Najsloženiji problem, takođe, predstavljaju situacije u kojima se ispoljava određeni pravni vakum sa aspekta statusa preduzeća koje je u postupku privatizacije, sa dalekosežnim posljedicama, prije svega, za preduzeća i uposlenike. Riječ je o situacijama koje su determinisane pokretanjem tužbe za raskid ugovora, obzirom da sve do konačne, odnosno pravosnažne presude nadležnog suda (koji postupci su dugotrajni, a neki traju više od 10 godina), kupac i dalje ostaje vlasnik većinskog dijela kapitala. Agencija za privatizaciju, sa druge strane, ne vrši kontrolu, jer je privatizacijski predmet na sudu, što otvara prostor za moguće zloupotrebe od strane kupaca. U situacijama ovakve pravne „nepokrivenosti“, koja u praksi traje više godina, za opravdano nezadovoljne, a često i ogorčene uposlenike, Agencija za privatizaciju je prva i jedina institucija kojoj se obraćaju i traže konkretna rješenja. To samo dodatno multiplicira i onako složenu socijalnu situaciju u tim preduzećima, a time i na Kantonu.

11. EFEKTI PROCESA PRIVATIZACIJE

Prije nego se prezentiraju podaci o efektima privatizacije na području našeg Kantona daju se okvirni podaci za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Agencija za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine formirala je registar, na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, od 1450 preduzeća sa važećom visinom i strukturom kapitala na dan 31.12.1999. godine. Prema tom registru, koji je kasnije, u određenoj mjeri, korigiran i dopunjavan, evidentiran je ukupan kapital 1450 preduzeća sa državnim kapitalom na dan 31.12.1999. godine u iznosu od 18,72 milijardi KM, od čega je kapital u državnom vlasništvu iznosio 17,3 milijardi KM, a privatni kapital (prethodno izvršena vlasnička transformacija – tzv. „Markovićeve privatizacije“) iznosio je cca. 1,4 milijardi KM. Prema važećim propisima i posebnim odlukama Vlade Federacije

Bosne i Hercegovine iz privatizacije je izuzeto cca. 3,8 milijardi KM, te je za privatizaciju opredjeljeno 13,5 milijardi KM, od čega 6,3 milijardi KM kroz javnu ponudu dionica (JPD). Krajem 2019. godine je od ukupnog broja preduzeća u registru Agencije 1450, metodom male privatizacije privatizirano je 278 preduzeća, tenderom u velikoj privatizaciji privatizirano je 356 preduzeća, putem berze privatiziran preostali državni kapital u 3 (tri) preduzeća, JPD potpuno ili djelomično privatizirano 747 preduzeća. Ukupno je završena privatizacija za 1088 preduzeća (74,8 %). Pod uslovima male privatizacije prodano je ukupno 2604 predmeta.

Krajem 2019. godine od državnog kapitala opredijeljenog za privatizaciju (13,5 milijardi KM), privatiziran je državni kapital i imovina u vrijednosti od 5,807 milijardi KM, za koji je ostvaren prihod u certifikatima od 8,485 milijardi KM i u gotovini iznos od 0,675 milijardi KM. Nije privatiziran kapital od 7,693 milijardi KM. Kroz navedene privatizacije do sada je privatizirano 43% kapitala, od ukupno nominiranog državnog kapitala za privatizaciju. Imajući u vidu protok vremena (više od 20 godina), u kojem je provoden postupak privatizacije, proces privatizacije se odvija izuzetno sporo. Treba naglasiti da je iznos neprivatizovanog državnog kapitala izveden iz početnih bilansa stanja preduzeća na dan 31.12.1999. godine, u proteklom periodu, doživio znatne promjene (smanjenje), uglavnom kao rezultat lošeg poslovanja (gubici), usklađivanja vrijednosti imovine kod formiranja zajedničkih kompanija i drugim razlozima. Smanjenje privatizacijske ponude, izmjene propisa iz privatizacije u dijelu nadležnosti za donošenje odluka o metodu, odnosno načinu privatizacije, kao i drugi ograničavajući faktori, doveli su do zastoja u procesu privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine. U prethodnim godinama, ostvaren je veoma ograničeni obim prodaje kapitala i imovine (odnos knjigovodstvene vrijednosti i ostvarene cijene).

U evidenciji Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, nalazi se 205 preduzeća, kod kojih je početni bilans pokazao da u razlici između ukupne vrijednosti aktive i vrijednosti obaveza, postoji kapital čiji vlasnik nije fizičko ili pravno lice (državni kapital). Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona je, od početka svoga rada, sklopila ukupno 446 kupoprodajnih ugovora, od čega u velikoj privatizaciji 75 kupoprodajnih ugovora i 371 u maloj privatizaciji (28 malih preduzeća definisanih sa imovinom manjom od 500.000 KM i manje od 50 zaposlenih i 343 ugovora o kupoprodaji imovine preduzeća).

5.1. Javni upis dionica

Specifičnost metoda javnog upisa dionica proizilazi iz njegove prvobitne namjene kao jednog, pored tendera, aukcije i neposredne pogodbe, dominantnih metoda prodaje, koga je provodila Agencija za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ukupno su objavljena tri javna poziva za upis dionica, dok se svaki javni poziv odvijao u dva kruga. Upis u prvom krugu bio je uspješan ukoliko je upis certifikata iznosio 80-120 % ponuđenog kapitala. U drugom krugu sav ponuđen državni kapital je prodat, bez obzira na iznos uplaćenih certifikata.

Međutim, izostanak svježeg kapitala i samo formalna vlasnička transformacija, doveo je do toga da je, prema Izvještaju Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH o procesu privatizacije u periodu od 1999. do 2006. godine, za Treći (završni) javni poziv za upis dionica od raspoloživih 3,5 milijardi KM, ponuđeno samo 700 miliona KM državnog kapitala.

Iz nadležnosti ove Agencije, prema podacima Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja je provodila postupak, rezultati javnog upisa dionica su:

- Prvi javni poziv za upis dionica - Prvi krug, od 30.10.2000. do 26.02.2001. godine. Ponuđen iznos državnog kapitala, 104 preduzeća u Prvom krugu, je 341.301.901,35 KM,
- Prvi javni poziv za upis dionica - Drugi krug, od 16.04. 2001. do 30.05.2001. godine.
- Drugi javni poziv za upis dionica - Prvi krug, od 15.10.2001. do 13.11.2001. godine. Ponuđen kapital ukupno 4 preduzeća u iznosu od 3.860.959,50 KM.
- Drugi javni poziv za upis dionica - Drugi krug, od 19.11.2001. do 18.12.2001. godine.
- Treći (završni) javni poziv za upis dionica - Prvi krug, od 22.07.2002. do 22.08.2002. godine. Ponuđen kapital ukupno 4 preduzeća u iznosu od 7.742.074,58 KM.

-Treći (završni) javni poziv za upis dionica - Drugi krug, od 10.09.2002. do 10.10.2002. godine. Javni upis prekinut, 09.10.2002. godine, Odlukom Upravnog odbora Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

-Drugi krug završen 05.11.2002. godine, nakon što je Upravni odbor Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine svojom Odlukom od 25.10.2002. godine, nastavio proces upisa i to od 28.10. do 05.11.2002. godine.

Ukupna vrijednost ponuđenog državnog kapitala po osnovu sva tri javna poziva iznosi 352.904.935,43 KM, za 112 preduzeća, odnosno njihov udio državnog kapitala.

Treba naglasiti da je Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona preferirala kombinovani metod privatizacije (javni upis dionica-tender), tako da je u okviru prodaje metodom javnog upisa dionica, imala najmanji broj preduzeća koji su ovim metodom privatizirali 100 % državnog kapitala. U skladu sa strategijom privatizacije, od 112 preduzeća, javnim upisom je 18 preduzeća privatizirano 100 % ovim metodom, odnosno 16,07 %, dok je u 94 preduzeća, ovom metodom privatiziran manjinski dio državnog kapitala.

Napominjemo da kod ovog vida privatizacije nema ugovora o izvršenoj privatizaciji, te shodno tome ni preuzetih obaveza od strane kupca/kupaca koji bi bili predmetom kontrole.

5.2. Velika i mala privatizacija

U skladu sa odredbama Pravilnika o postupku prodaje imovine i dionica ili udjela preduzeća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 28/05, 53/07 i 76/09), Pravilnika o postupku prodaje javnim prikupljanjem ponuda (tender) u velikoj privatizaciji („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 77/04), Pravilnika o postupku prodaje metodom neposredne pogodbe („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 75/05), Pravilnika o postupku prodaje preduzeća koja se prodaju u saradnji sa Međunarodnom savjetodavnom grupom za privatizaciju (IAGP) tenderom u velikoj privatizaciji („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 54/00, 42/01 i 55/03), Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona je vršila prodaju preduzeća, odnosno imovine i dionica preduzeća na području kantona.

5.3. Efekti velike privatizacije

U postupku prodaje imovine i dionica ili udjela preduzeća tzv. velike privatizacije, najveći broj ugovora, od ukupnog broja ugovora 75, sklopljen je u periodu 2001.- 2003. godina, odnosno 55 ugovora, od čega 14 ugovora u 2001. godini, 29 ugovora u 2002. godini i 12 ugovora u 2003. godini.

Ukoliko sumiramo ukupno ostvarene efekte, dobit ćemo ukupnu početnu cijenu od 208.997.965,07 KM, ukupno postignutu cijenu od 129.187.949,02 KM, od čega postignuta cijena u gotovini iznosi 64.818.893,32 KM, a u certifikatima 65.970.553,74 KM. Prema ugovorima, ukupna vrijednost investicija za ukupno do sada privatiziranih 75 preduzeća iznosi 231.880.135,00 KM, dok je preuzeta obaveza kupaca zapošljavanje 7.550 radnika, (zatečeni radnici) i novo zapošljavanje 1.974 radnika.

5.4. Efekti male privatizacije

Prema konceptu privatizacije, tzv. „mala privatizacija“ imala je za cilj, između ostalog, da se preduzeća oslobode one imovine koja nije uslov za obavljenje osnovne djelatnosti, ali i da, na taj način, obezbijede novčana sredstva za revitalizaciju preduzeća. Kao što je definisano, mala privatizacija obuhvata prodaju „malih“ preduzeća, odnosno onih sa manje od 50 zaposlenih i aktivom do 500.000,00 KM, zatim imovinu, te dijelove preduzeća, odnosno skup nepokretnih i pokretnih stvari i prava u vlasništvu preduzeća (dionice i/ili udjeli u drugom preduzeću). Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, u posmatranom periodu, izvršila je prodaju ukupno 28 „malih“ preduzeća, početne cijene 7.735.874,50 KM, prodato za 8.622.777,43 KM, od čega gotovina čini 3.337.571,90 KM, a certifikati 5.285.205,53 KM. Pored uplate kupoprodajne cijene, kupci su bili obavezni zaposliti 621 radnika i izvršiti nova ulaganja-investicije u visini 13.787.086,00 KM.

Osim navedenog, Agencija je, metodom „male privatizacije“ prodavala imovinu u vlasništvu preduzeća iz Registra preduzeće za privatizaciju sa sjedištem na području Zeničko-dobojskog kantona, nakon provedenih procedura potpisano je 343 ugovora ukupne vrijednosti od 15.256.017,53 KM, od čega u gotovini 9.697.189,66 KM, koja sredstva su doznačena prodavcima-preduzećima koja su bila vlasnici privatizirane imovine.

Navedenim prodajama naplaćena je gotovina kako slijedi:

VELIKA PREDUZEĆA	KM	64.818.893,32
MALA PREDUZEĆA	KM	3.337.571,90
KAMATA	KM	348.884,16
UKUPNO	KM	68.505.349,38

6. RASPORED PRIHODA OD PRODAJE DRŽAVNOG KAPITALA

Raspored ovih sredstava vršen je u skladu sa Zakonom o privatizaciji preduzeća, Odlukama o raspoređivanju (usmjeravanju), namjeni, kriterijima, te uvjetima i proceduri za dodjelu sredstava ostvarenih prodajom državnog kapitala na području Zeničko-dobojskog kantona, koje je Skupština Zeničko-dobojskog kantona donijela (Odluka od 26.07.2000.; Odluka od 29.03.2001.; Odluka od 19.02.2002.), Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o načinu raspolaganja novčanim sredstvima ostvarenim prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 28/2002), Uputstvom o deponovanju i raspolaganju novčanim sredstvima ostvarenim prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 52/2002), Uputstvom o načinu deponovanja i korištenja novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka putem jedinstvenog računa trezora na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 3/2005 i 23/2005), Odlukom o načinu deponovanja i korištenja novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 74/04).

Poštujući navedene odluke Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona je raspoređivala sredstva iz privatizacije kako slijedi:

6.1. OBAVEZE PREMA GIK „HIDROGRADNJI“ d.j.l. Sarajevo

S obzirom na značaj privatizacije državnog kapitala u Tvornici cementa Kakanj (ostvarena kupoprodajna cijena od 55.000.000 KM i ugovorene investicije-nova ulaganja 95.950.000 KM, preuzimanje i zadržavanje svih zaposlenih radnika), u nastavku se daje detaljniji pregled rasporeda ostvarenih prihoda iz ovog osnova, te sudskih postupaka u vezi sa ovom privatizacijom.

Protokolom od 26.08.1999.godine zaključenim između Federacije Bosne i Hercegovine, Zeničko-dobojskog kantona, GIK "Hidrogradnja" d.j.l. Sarajevo i Tvornice cementa Kakanj, te potpisanim protokolima o sudskim nagodbama od: 11.02.2000.godine, 15.09.2003.godine, i od 07.06.2004. godine, utvrđeno je: „Član 2. Podjela novčanih sredstava ostvarenih prodajom Tvornice cementa Kakanj u procesu privatizacije izvršit će se u omjeru 80% u korist Zeničko-dobojskog kantona i 20% u korist GIK „Hidrogradnja“ d.j.l. Sarajevo.“

1. Instruk. Vlade br.04-19-256/00-10.10.00:

a) DF PIO BIH

KM 4.691.723,86

b) Zavod zdrav.osigur. ZDK

KM 282.687,05

c) Zavod zdrav.osigur. HNK

KM 116.111,53

2. Instruk. Vlade br.04-1-14-2383/00-13.11.00

a) DF PIO BIH

KM 394.675,56

b)Zavod zdrav.osigur. kantona Sarajevo

KM 2.214.802,00

UKUPNO

KM 7.700.000,00

GIK „Hidrogradnja“ d.j.l. Sarajevo, nezadovoljna raspodjelom ostvarenih sredstava od privatizacije Tvornice cementa Kakanj (smatrajući da joj pripada 11.000.000 KM, dakle 20 % od ostvarene kupoprodajne cijene) po kojoj je Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, u skladu sa odredbama člana 33. Zakona o privatizaciji preduzeća i člana 2. Odluke Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, izdvojila sredstva za namjene propisane zakonom (20 % od ostvarenog priliva za Fond PIO, 10 % za na ime finansiranja troškova Agencije), a tek onda 20 % shodno potpisanom Protokolu i sudskoj nagodbi Općinskog suda u Zenici broj: P.684/99 od 11.02.2000.godine, GIK „Hidrogradnja“ je pokrenula spor pred sudom i kao rezultat realizacije Rješenja o izvršenju potpisani su protokoli, čija je realizacija data u nastavku.

1.Sudski troškovi	KM	1.000,00
2.Troškovi parničnog postupka	KM	6.869,10
3.Kamata IP-150/03	KM	416,28

UKUPNO

KM 8.285,38

Rješenjem Općinskog suda u Zenici broj: Ip. 377/02 od 15.09.2003. godine određeno je prinudno izvršenje:

1.Rješenje IP-377/02	KM	1.100.000,00
2.Troškovi izvršnog postupka Ip. 166/01	KM	3.000,00
3.Troškovi postupka	KM	62.605,70

UKUPNO

KM 1.165.605,70

Rješenjem Kantonalnog suda u Zenici broj: PŽ-298/03 od 07.06.2004. godine, konačno je odlučeno da se u izvršnom postupku izvrši prinudna naplata dospjelog duga, kako slijedi:

1.Rješenje PŽ - 298/03	KM	2.200.000,00
2.Troškovi postupka	KM	231.995,00

UKUPNO

KM 2.431.995,00

6.2. DRUŠTVENI FOND PIO BIH

Odredbama člana 33. Zakona o privatizaciji preduzeća regulisano je, da se za sanaciju i osiguranje osnovnog kapitala u Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine izdvaja u visini od 20% ostvarenih sredstava u gotovini. Za te namjene Agencija za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona je Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine doznačila

UKUPNO

KM 12.518.284,00

6.3. FINANSIRANJE TROŠKOVA AGENCIJE

Finasiranje rada Agencije za privatizaciju regulusano je:

- odredbama člana 33. Zakona o privatizaciji preduzeća,
- tačkom 5. Uputstva o deponovanju i raspolaganju novčanim sredstvima ostvarenim prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 52/02),
- tačkom 4. Uputstva o načinu deponovanja i korištenja novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka putem jedinstvenog računa trezora na teritoriji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 3/05 i 23/05) i

-odredbama stava 2. Tačke II Odluke o načinu deponovanja i korištenja novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 74/04), gdje je utvrđeno da novčana sredstva ostvarena prodajom preduzeća od kantonalnog značaja, izuzev dijela sredstava namijenjenih za finansiranje kantonalnih agencija za privatizaciju, a za koja su saglasnost dale vlade kantona, uplaćuju se na depozitni račun budžeta kantona.

UKUPNO

KM 5.869.004,73

6.4. STAMBENA IZGRADNJA

Odredbama Odluka Skupštine Zeničko-dobojskog kantona o raspoređivanju (usmjeravanju), namjeni, kriterijima, te uvjetima i proceduri za dodjelu sredstava ostvarenih prodajom državnog kapitala na području Zeničko-dobojskog kantona, utvrđeno je da će se sredstva ostvarena prodajom preduzeća na području Kantona koristiti za kreditiranje stambene izgradnje (prvo je određen procenat od 15 %, zatim 20 %) i kreditiranje privrednog razvoja i zapošljavanja na području Zeničko-dobojskog kantona. U skladu sa odredbama Odluke o kreditiranju stambene izgradnje, Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona je dostavljalo zahtjeve za prenos sredstava ostvarenih prodajom preduzeća na području Zeničko-dobojskog kantona za realizaciju odobrenih stambenih kredita, te je ukupno za te namjene izdvojeno

UKUPNO

KM 9.584.300,00

6.5. PRIVREDNI RAZVOJ I ZAPOSŁJAVANJE

U skladu sa odredbama Odluke o dodjeli kredita za zapošljavanje i privredni razvoj na području Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvo finansija je dostavljalo zahtjeve za prenos sredstava ostvarenih prodajom preduzeća na području Zeničko-dobojskog kantona, te je realizovano kako slijedi:

- privredni razvoj i zpošljavanje
- privredni razvoj –kamata
- Budžet Kantona

KM 24.473.048,51

KM 278.977,01

KM 5.000.000,00

UKUPNO

KM 29.752.025,52

6.6. PRENOS NA POSEBAN- ESCROW- RAČUN

Tačkom 5. Uputstva o deponovanju i raspolaganju novčanim sredstvima ostvarenim prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 52/2002): "Kantonalne agencije će sredstva iz tačke 2.b.) ovog uputstva, izuzev dijela sredstava namijenjenih za

sopstveno finansiranje, a za koje su saglasnost dale vlade kantona, prenijeti na svoj (ESCROW) račun, a 20 % sredstava na (ESCROW) račun budžeta Federacije.

UKUPNO

KM 2.902.599,05

**REKAPITULACIJA
OSTVARENIH PRIHODA (GOTOVINA) OD PRODAJE PREDUZEĆA
U VELIKOJ I MALOJ PRIVATIZACIJI I
RASPORED PRIHODA**

PRIHODI		
VELIKA PREDUZEĆA	KM	64.818.893,32
MALA PREDUZEĆA	KM	3.337.571,90
PRIHOD IZ BUDŽETA	KM	3.426.750,00
KAMATA	KM	348.884,16
UKUPNO	KM	71.932.099,38
RASPORED PRIHODA		
OBAVEZE PREMA HIDROGRADNJI	KM	11.305.886,08
DRUŠTVENI FOND PIO BIH	KM	12.518.284,00
TROŠKOVI AGENCIJE	KM	5.869.004,73
STAMBENA IZGRADNJA	KM	9.584.300,00
BUDŽET KANTONA	KM	5.000.000,00
PRIVREDNI RAZVOJ I ZAPOSŁJAVANJE	KM	24.752.025,52
ESCROW RAČUN	KM	2.902.599,05
UKUPNO	KM	71.932.099,38

7. TRENUTNO STANJE

U Registru preduzeća sa državnim kapitalom Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona preostalo je još 29 neprivatiziranih preduzeća iz člana 3. Zakona o privatizaciji preduzeća:

- 5 veterinarskih stanica (Olovo, Maglaj, Vareš, Visoko i Breza),
- sva javna komunalna preduzeća sa područja ZDK, ukupno 22
- 2 medijske kuće (RTV Zenica i RTV Visoko).

Članom 3. Zakona o privatizaciji preduzeća, definisano je da odluku o metodama, rokovima i nadležnoj agenciji za privatizaciju preduzeća iz oblasti elektroprivrede, eksploatacije ruda i šuma, javnog informisanja, igara na sreću i industrije naoružanja, vojne opreme veterinarske djelatnosti i komunalnih donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Nije definisano šta čini javno dobro u oblasti komunalne djelatnosti, odnosno šta je predmet privatizacije kod komunalnih preduzeća. Do danas javni komunalni sektor nije predmetom privatizacije, izuzev što je Tuzlanski kanton proveo djelimičnu privatizaciju kroz javni upis dionica, dok u ostalim kantonima nije bilo takvih slučajeva.

Privatizacija javnog komunalnog sektora je jako kompleksan zadatak koji u proces privatizacije uvodi i posebnu dimenziju javnih interesa. Pojedine vlade kantona su se izjasnile da postojeći zakonski propisi nisu dovoljna osnova za privatizaciju i da je neophodno donošenje zakonskih propisa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine kojima se reguliše rad komunalnih djelatnosti, koncesija,

javnih usluga, definiranje javnog dobra itd. Uslov za privatizaciju javnih komunalnih preduzeća je rješavanje naprijed navedenih pitanja. Da bi se pristupilo privatizaciji ovih preduzeća potrebno je i da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donese novu odluku o metodama, rokovima i nadležnoj agenciji za privatizaciju preduzeća iz oblasti veterinarske i komunalnih djelatnosti, a što uključuje potrebu izmjene Zaključka Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-34-14290/07 od 31.05.2007. godine, te obezbijediti izjašnjenje Udruženja poslodavaca komunalne privrede Federacije Bosne i Hercegovine po novoj eventualno donesenoj odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Preduzeća koja obavljaju komunalne djelatnosti, i koja su sa aspekta Zakona o privatizaciji preduzeća predmetom privatizacije, iz godine u godinu funkcioniraju na naslijeđenim principima poslovanja i nisu podvrgnuta praktično nikakvim procesima tranzicije. To su preduzeća koja spadaju u kategoriju „javnih“, a koja se bave poslom koji je od posebnog interesa za građane. U ovu kategoriju, prije svega, spadaju preduzeća iz oblasti vodosnabdijevanja, te komunalnih usluga u širem smislu riječi.

U Registru Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona evidentirano je još 4 tzv. komercijalna preduzeća:

- -ŽGP-Zenica“ d.d. Zenica, 29,15 % kapitala u državnom vlasništvu. Doneseno je Rješenje o odobravanju PBS, čime je omogućeno usklađivanje društva sa Zakonom o privrednim društvima, nije utvrđen metod prodaje. Preduzeće provodi postupke „male privatizacije“
- „rmk promet“ d.d. Zenica, 40% kapitala u privatnom vlasništvu, 60% u državnom vlasništvu. i
- „Natron“ dd Maglaj, 67% državnog kapitala, 33% mali dioničari. Preduzeće provodi postupke „male privatizacije“

U cilju otklanjanja zapreka za privatizaciju navedenih preduzeća Agencija, u saradnji sa preduzećima, vodi aktivnosti i to:

- rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama preduzeća,
- izjašnjenje osnivača o metodu prodaje,
- obezbjeđenje odluka organa preduzeća po revizorskim nalazima o vrijednosti kapitala.

8. SUDSKI POSTUPCI U TOKU

U proteklom periodu vođeno je više sudskih postupaka u kojima je Agencija bila tužitelj ili tuženi. Zajednički imenitelj svih sporova je dugotrajan višegodišnji postupak, što je u većini slučajeva imalo negativne posljedice na preduzeća čiji je državni kapital bio predmetom privatizacije, kao i na samu Agenciju.

Trenutno se vodi ukupno tri sudska postupka, od kojih je u dva slučaja Agencija pokrenula sudske sporove, a u jednom slučaju Agencija je tužena strana.

Prvi od dva slučaja, gdje je Agencija podnijela tužbu, odnosi se na tužbu protiv kupca 67 % državnog kapitala JP „Autoprevoz“ Tešanj radi naplate ugovorne kazne radi manje uloženi ugovorenih investicionih ulaganja. Tužba je podnesena 20.06.2006. godine. Nakon presude Općinskog suda u Zenici, kojom se obavezuje tuženi da Agenciji isplati novčani iznos od 90.987,61 sa zakonskom zateznom kamatom, presude Kantonalnog suda u Zenici, od 15.09.2009. godine, kojom se žalba tuženog odbija, tuženi je uložio reviziju Vrhovnom sudu Federacije, koja je odbijena presudom od 17.05.2010. godine. Nakon toga Agencija pokreće postupak izvršenja na nekretninama tuženog, koja se nalazi u Sarajevu, Općinski sud u Sarajevu odredio je predloženo rješenje o izvršenju. Na to rješenje tužitelj ulaže prigovor koji se odbija, te se nakon problema i opstrukcija sudskih vještaka i održana tri ročišta za prodaju od strane Općinskog suda u Sarajevu, donosi rješenje o obustavi na predmetu izvršenja. Agencija nakon toga nastavlja aktivnosti na naplati izvršne presude i mijenja predmet izvršenja, jer je u međuvremenu Sud Bosne i Hercegovine na istom predmetu pokrenuo

izvršenje, zatraživši da se izvršenje provede na pokretnim stvarima izvršenika. Općinski sud u Sarajevu je 26.09.2018. godine donio rješenje po prijedlogu Agencije, na koji je izvršenik uložio prigovor, a koji je odbijen. Izvršni postupak i nakon više od 14 godina nije okončan.

Drugi aktivni slučaj odnosi se na sudski spor koji je 31.07.2008. godine, pokrenula Agencija protiv kupca 60 % državnog kapitala „Poljopromet“ dd Zenica, radi raskida ugovora zbog neispunjenja. Općinski sud u Zenici je 25.06.2020. godine odbacio tužbu, protiv kojeg rješenja je Agencija uložila žalbu Kantonalnom sudu u Zenici. Ovaj privatizacijski postupak je i predmetom provjere Agencije za reviziju privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U toku je jedan sudski postupak u kojem je Agencija tužena strana, a tužba je podnesena Općinskom sudu u Zenici 21.06.2019. godine, odnosi se na zahtjev kupca 67 % državnog kapitala JP „Autoprevoz“ Tešanj za naknadu štete-povrat sredstava uložениh po odredbama kupoprodajnog ugovora.

Osim gore navedenih sudskih sporova, koji ilustruju dugotrajnost i kompleksnost sudskih postupaka nastalih iz privatizacije, aktivan je i jedan upravni postupak, koji se odnosi na privatizaciju državnog kapitala u „Velepromet-Zenica“ dd Zenica. Naime, Upravni odbor Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, na sjednici održanoj dana 21.02.2020. godine, donio je Zaključak, broj: 15-01-25/20, kojim se odbija zahtjev TUD „Trgomarket“ doo Zenica za izdavanje uvjerenja o izvršenim obavezama po Ugovoru o kupoprodaji predmeta tendera T-32-01 „Velepromet-Zenica“ dd Zenica, do okončanja postupka koji se vodi kod Kantonalnog tužilaštva/tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona u predmetu, pod poslovnim brojem: T04 0 KTK 0028979 18, pored činjenice da je kupac sačinio Izvještaj o činjeničnim nalazima revizije izvršenja ugovorenih obaveza investiranja- ulaganja iz predmetnog Ugovora, broj: 19/20 od 21.02.2020. godine, koji je svojim zaključcima i mišljenjem, utvrdio da je TUD „Trgomarket“ doo Zenica, izvršio investiciona ulaganja u skladu sa Ugovorom.

Agencija je postupila u skladu sa navedenim zaključkom Upravnog odbora Agencije i u upravnom postupku donijela Zaključak, broj: 15-03-01-26/20 od 25.02.2020. godine, kojim se prekida postupak za izdavanje uvjerenja o izvršenim obavezama po Ugovoru o kupoprodaji predmeta tendera T-32-01 „Velepromet-Zenica“ dd Zenica, do okončanja navedenog postupka, broj: T04 0 KTK 0028979 18. Protiv navedenog Zaključka Agencije, TUD „Trgomarket“ doo Zenica, je uložio žalbu, koja je odbijena Rješenjem nadležnog Ministarstva za privredu/gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona, broj: 14-15-72/20 od 02.04.2020. godine, protiv kojeg je pokrenut upravni spor kod Kantonalnog suda u Zenici u predmetu broj: 04 0 U 011792 20 U od 11.05.2020. godine, o kojem do danas nije odlučeno.

Bitno je napomenuti da se u navedenom postupku, broj: T04 0 KTK 0028979 18, vodi istraga protiv lica M.A., kao direktora TUD „Trgomarket“ doo Zenica, koji se sumnjiči da je počinio krivično djelo, koje se dovodi u vezu sa izvršenim ulaganjima u preduzeće-društvo „Velepromet-Zenica“ dd Zenica u periodu realizacije predmetnog Ugovora od 2011. - 2014. godine. O navedenim činjenicama Agencija je upoznata iz akta Kantonalnog tužilaštva/tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona, broj: T04 0 KTK 0028979 18, naslovljen kao „Zahtjev za dostavljanje informacija i dokumentacije“, koji je zaprimljen u Agenciji dana 07.02.2020. godine, pod brojem: 36/20.

Kao karakterističan primjer dugotrajnosti i kompleksnosti sudskih postupaka vezanih za sporove nastale iz privatizacije navodimo slučaj koji je na kraju pozitivno riješen u korist Agencije, ali je imao velik uticaj na rad i poslovanje Agencije tokom 2013. i 2014. godine, zbog činjenice da je prouzročio dugotrajno blokiranje njenog računa, čime su bili onemogućeni postupci provođenja privatizacije i obavljanje osnovne funkcije. Radi se o sporu nastalom iz male privatizacije čiji je predmet kupoprodaje bio jedan poslovni prostor. Nakon raskida kupoprodajnog ugovora, kupac je protiv vlasnika poslovnog prostora i Agencije podnio tužbu radi naknade štete za uložena sredstva.

Temeljem ovog okončanog spora Agenciji je, kao solidarnom dužniku (prodavac je bio vlasnik predmetne nekretnine, kome i pripadaju sredstva ostvarena prodajom) sa računa u dva navrata, a po rješenjima o izvršenju Općinskog suda u Zenici skinut iznos od 120.236,09 KM i iznos od 100.069,09 KM. U regresnom postupku koji je Agencija pokrenula tokom 2013. godine protiv preduzeća-vlasnika

predmeta privatizacije, prvostepeni sud je djelimično usvojio tužbeni zahtjev Agencije. Žalba Agencije je odbijena presudom Kantonalnog suda od 30.09.2015. godine na koju je Agencija 06.11.2015. godine uložila reviziju Vrhovnom sudu Federacije BiH. Predmetna revizija je okončana u korist Agencije na način da se ista usvaja, nižestepene presude preinačavaju u odbijajućem dijelu tako da se tuženi obavezuje Agenciji isplatiti iznos od 242.435,78 KM sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 25.02.2015. godine, pa do isplate dok se revizija tuženog odbija. Tuženi je protiv navedene presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine podnio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine koja je odbijena kao neosnovana dana 23.06.2020. godine. U toku je naplata glavnice i zakonske kamate po revizijskoj presudi, koja se provodi temeljem sudske nagodbe.

9. PRETHODNI ZAKLJUČCI SKUPŠTINE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

1. Zaključak broj: 01-19-33215/08 od 27.10.2008. godine, kojim Skupština Kantona prihvata Informaciju o realizaciji svih ugovora o privatizaciji zaključenih od početka privatizacije do 31.12.2007. godine na prostoru Zeničko-dobojskog kantona,
2. Zaključkom broj: 01-34-15452/10 od 26.05.2010. godine, Skupština Kantona je prihvatila Informaciju o radu, poslovanju, toku i rezultatima procesa privatizacije Agencije za privatizaciju ZDK za 2009. godinu, te zadužila Vladu i nadležna tijela Agencije da, u roku od 60 dana, dostavi Skupštini Akcioni plan za poboljšanje procesa privatizacije i otklanjanje uočenih negativnosti,
3. Dana 31.01.2012. godine Skupština Kantona nije prihvatila Izvještaj o radu, poslovanju, toku i rezultatima procesa privatizacije Agencije za privatizaciju ZDK za 2010. godinu, kao i inicijativu o prenošenju određenih nadležnosti sa kantonalnih agencija na Federalnu Agenciju zbog smanjenog obima poslova, te prijedlog rješavanja i zbrinjavanja eventualnog viška zaposlenih u Agenciji, odnosno Prijedlog pravaca daljeg toka privatizacije i rješavanje postojećih problema u vezi s tim.

10. PRIJEDLOG MJERA POBOLJŠANJA STANJA

1. Insistirati na realizaciji Zaključka Skupštine Zeničko-dobojskog kantona da se, putem poslanika i delegata u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, pokrene inicijativa na reorganizaciji kantonalnih agencija
2. Angažovati Kantonalno pravobranilaštvo u sudskim postupcima koje vodi Agencija i koji se vode protiv Agencije, a koji su vrijednosti iznad 50.000 KM,
3. Neophodno je da se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine izjasni o metodama, rokovima i nadležnoj agenciji za privatizaciju preduzeća iz oblasti veterinarske i komunalnih djelatnosti

